

Omer Hamzić

Povodom Rezolucije o obnovi kulturno-istorijskog naslijeđa

(koju je usvojila Skupština Tuzlanskog kantona 5.9.2001. godine)

Kulturno-istorijsko naslijeđe predstavlja ogledalo historije ovog podneblja u kojem se mogu vidjeti tragovi postojanja i načini opstanka povijesne duhovnosti koje je ovaj narod u različitim historijskim vremenskim intervalima ostavio za sobom i u nasljedstvo za dalju brigu obavezao sve buduće generacije, od kojih smo i mi jedna generacija koja treba da odigra svoju ulogu u očuvanju naslijeđa koje nam je povjereno.

Dejtonskim mirovnim sporazumom, između ostalog, ustanovljena je i Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika u Bosni i Hercegovini. Prema našim saznanjima, ta je Komisija uz podršku UNESCO-a, pristupila izradi Nacrta zakona o zaštiti kulturnog naslijeđa u Bosni i Hercegovini. Međutim, zbog poznatih političkih blokada i raznih opstrukcija, još uvijek se ne zna kada će uslijediti njegovo donošenje. Bez okvirnog zakona na nivou države i entiteta to pitanje nije moguće kvalitetno rješavati ni na nivou Kantona. Zato i dalje ostaje nedefinisan status određenih institucija kulture, a ne znaju se ni trajni izvori finansiranja njihove djelatnosti. Zavod za zaštitu kulturno-istorijskog i prirodnog naslijeđa kao jedina ustanova iz te oblasti na području Tuzlanskog kantona održava se u životu više zahvaljujući entuzijazmu njegovih 5 uposlenika, nego ozbiljnoj društvenoj potpori koju u svakom slučaju zaslužuje. Sudbina Zavoda samo je ilustracija teškog stanja u čitavoj toj oblasti.

Povodom

Omer Hamzić

Povodom Rezolucije o obnovi kulturno-istorijskog naslijeđa

Skupština Tuzlanskog kantona
Rezolucija o obnovi kulturno-istorijskog naslijeđa

Zgrada nekadašnje Narodne biblioteke, odnosno starog kina kod sahat-kule u Gračanici, detalj rekonstrukcije objekta

Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Tuzlanskog kantona ipak pokušava iznaći adekvatne puteve rješavanja najtežih problema u ovoj oblasti, uglavnom u dijelu zaštite graditeljskog i spomeničkog naslijeđa. Između ostalog, ponudilo je i prijedlog Rezolucije o obnovi kulturno-istorijskog naslijeđa, koju je usvojila Skupština Tuzlanskog kantona 5.9.2001. godine. Tim se dokumentom obavezuju sve nadležne vladine i općinske ustanove i institucije da iznalaze optimalna rješenja u oblasti obnove, zaštite i očuvanja kulturno-istorijskog naslijeđa, slijedeći tragove suvremenog shvatanja kulture kao fenomena različitih međusobnih sadržaja u raznovrsnim kulturnim djelatnostima, koje dominiraju u izgradnji pozitivne slike o čovjeku i njegovom stvaralaštvu.

Iako Rezolucija sama po sebi ništa ne rješava, niti može «odraditi ono što je do nas», ona ipak odražava ozbiljan stav i čvrsto opredjeljenje jedne zajednice da učini pomak i traži najbolja rješenja u oblasti obnove i zaštite kulturno-istorijskog naslijeđa, odnosno svog povijesnog identiteta. Zato njeno donošenje, bez obzira na sve naše teškoće i prizvuk idealizma u njenom sadržaju, predstavlja jedan ozbiljan civilizacijski čin i događaj vrijedan pažnje – koji je, nažalost, u našoj javnosti prošao nezapaženo. Budući da se svojim porukama i ukupnom sadržinom gotovo u potpunosti podudara sa trajnim intencijama i programskim opredjeljenjima ovog Časopisa, Rezoluciju u njezinom izvornom obliku objavljujemo kao uvodno slovo ovog broja i dokument trajne vrijednosti, kojem ćemo se u budućnosti, htjeli ne htjeli, morati vraćati.

Rezolucija o obnovi kulturno-historijskog naslijeđa Tuzlanskog kantona

Na osnovu člana 113. Poslovnika o radu Skupštine Tuzlanskog kantona ("Službene novine Tuzlanskog kantona", broj 16/00), razmatrajući problem nanese štete kulturnim dobrima u periodu 1992-1995. godine, Skupština Tuzlanskog kantona, na sjednici održanoj 5.9.2001. godine, dono si

REZOLUCIJU O OBNOVI KULTURNO-HISTORIJSKOG NASLIJEĐA

- Želeći ublažiti posljedice najvećeg kulturocida zabilježenog u posljednjih sto godina u Evropi, Skupština Kantona svjesna šteta koje su nanese kulturnim dobrima, koja su uništena ili oštećena u ratu 1992. - 1995. u Bosni i Hercegovini, na području ovog Kantona, što predstavlja istovremeno i štetu naneseu kulturnoj baštini cijelog čovječanstva, odlučuje se za sveobuhvatnu obnovu i sanaciju kulturnih dobara.

- Skupština Kantona izvršit će analizu stanja objekata kulturno-historijskog naslijeđa koji se nalaze na području ovog Kantona, na osnovu čega će donijeti Program njegove obnove, te pratiti njegovo izvršenje.

- Skupština Kantona osigurat će da obnova kulturnih dobara dobije jedno od prioritetnih mjesta u politici razvoja ovog Kantona i odgovarajućom politikom stvorit će povoljne finansijske i druge uslove u svrhu obnove spomeničkog fonda, kao i u svrhu daljeg istraživanja, zaštite, prezentacije i korištenja objekata kulturnog naslijeđa.

- Skupština Kantona obavezuje postojeće institucije iz oblasti zaštite kulturnih dobara na nivou Kantona da in-

tenziviraju rad na zaštiti kulturnih dobara i pripreme program aktivnosti u čijem bi finansiranju učestvovao Kanton, kao i da koordiniraju rad sa općinskim službama iz ove oblasti odnosno da podstiču rad i razvoj postojećih službi i osnivanje novih na nivou općina.

- Skupština Kantona podržavat će i podsticati statusni i stručni razvoj službe za zaštitu kulturnih dobara, te brinuti o projektima u vezi sa obnovom kulturnog naslijeđa.

- Skupština Kantona obavezuje Vladu Kantona da inicira, podrži i provodi kadrovsko jačanje i osposobljavanje svih znanstvenih i stručnih institucija, koje rade na obnovi i sanaciji kulturne baštine.

- Skupština Kantona obavezuje državne organe na svim nivoima, službu zaštite kulturnih dobara, prostorno-plan-ske institucije, projektno biro, građevinske organizacije i druge službe, da maksimalnom saradnjom pridonesu svrsishodnoj i najracionalnijoj sanaciji i obnovi kulturnog naslijeđa.

- Skupština Kantona obavezuje Vladu Kantona, da u roku od šest mjeseci predloži donošenje zakonskih propisa iz područja kulturnih dobara, poreza, carinsko i finansijsko - kreditne regulative, prostornog uređenja, turizma i koji će stimulirati što bržu obnovu i sanaciju kulturnih dobara.

- Obzirom da je međunarodna zajednica priznala Republiku BiH kao ravnopravnu članicu UN, ista je bila dužna iznaći mehanizme zaštite kulturno-historijskog naslijeđa, a prije svega UNESCO kao organizacije kulture UN zadužena za brigu o kulturno-historijskom naslijeđu svih članica UN-a.

- Skupština Kantona, obavezuje Vladu Kantona, te traži od naučnih i stručnih institucija da pokrenu inicijativu za uključivanje međunarodnih organizacija, vlada prijateljskih zemalja i njihovih naučnih institucija i drugih zainteresovanih u svijetu, u projekte obnove kulturnog naslijeđa.

- Skupština Kantona obavezuje Vladu Kantona da prilikom izrade zakonskih i podzakonskih akata u njih ugrađuju pogodnosti u vezi sa obnovom i sanacijom kulturnih dobara.

- Skupština Kantona obavezuje Vladu Kantona da prilikom reprivatizacije nekretnina koja su proglašena kulturnim dobrima osigura zakonske pogodnosti zbog ulaganja domaćeg i inostranog kapitala u njihovu obnovu.

- Skupština Kantona obavezuje kantonalne organe da osiguraju privremeni smještaj stanovnika i obavljanje djelatnosti u slučajevima neophodne duže stručne intervencije prilikom obnove i sanacije oštećenih dijelova objekata kulturnog naslijeđa, uz strogo kontrolirani

status i rokove privremenih smještajnih rješenja.

- Vlada Kantona obavezuje sve općinske organe za prostorno uređenje da ograde i obilježe sva mjesta porušenih objekata kulturnog naslijeđa živom ogradom u skladu sa Naredbom federalnog Ministarstva za prostorno uređenje i okoliš, odnosno spriječiti bilo kakvu gradnju na tim mjestima, osim obnove pomenutih objekata.

- Za provedbu ove Rezolucije obavezuje se Vlada Kantona koja će izvještavati Skupštinu Kantona o izvršenim zadacima u skladu sa ovom Rezolucijom.

- Ova Rezolucija stupa na snagu danom donošenja, a bit će objavljena u "Službenim novinama Tuzlanskog kantona".

Skupština Tuzlanskog kantona

Prijedlog restauracije i revitalizacije kompleksa starog grada i kule iz 1975. godine (Zavod za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa BiH, autor arh. Nihad Rosić)